

Xudoyberdiyeva Nigina Shokir qizi

SamDCHTI Sharq tillari fakulteti, filologiya va tillarni

o'qitish: koreys tili yo'nalishi talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada koreys tiliga tegishli bo'lgan qiyosiy tilshunoslikka oid bo'lgan ma'lumotlar yoritib berilgan. Tegishli ma'lumotlar adabiyotlardagi muhim misollar bilan batafsil keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *Qiyosiy tilshunoslik, Kontrastiv tilshunoslik, Tipologik tilshunoslik, Lingvistik tipologiya.*

Qiyosiy tilshunoslik-bu XVIII-XIX asrlarda olimlar dunyoning turli burchaklarida so'zlashadigan tillar orasida o'xshashliklarni seza boshlagan tadqiqot sohasi. Qiyosiy tilshunoslikni o'rganish tillarni o'xshashlik va farqlarni aniqlash uchun taqqoslashni va ularning ajdodlari shakllarini tiklashni o'z ichiga oladi. 비교언어학(Qiyosiy tilshunoslik)

은 같은 기원을 가진 언어들의 관계와 시간이지남에 따라 일어나는 언어의 변화를 다루는 학문이다. 역사언어학의 한 분야이다.

언어는 계속 변화하므로 역사언어학에서는 공통의 조어에서 갈라진 여러 언어의 계통을 연구하고 고대 조어를 재구성하기도 하는데 같은 조어에서 갈라진 여러 언어들을 통틀어 한어족이라고 이른다.

또 같은 어족 내에도 여러 하위 관계가 있을 수 있어 한어족은 또 여러 어파로 나뉜다.

Qiyosiy tilshunoslik, komparativistika —tilshunoslikning qarindosh tillarni, ya'ni genetik jihatdan o'zaro bog'liq tillarni o'rganuvchi, ular o'rtasidagi munosabatlarni aniqlovchi hamda ularning zamon va makon bo'yicha tadrijiy taraqqiyotini tavsiflovchi sohasi; til oilalarining, shu tizimlardagi ayrim tillar va elementlarning kelib chiqishini aniqlash, jumladan, tillar o'rtasidagi genetik qarindoshlikni —ularning yagona bir manba (bobo til)dan kelib chiqqanligini aniqlash (tillarning genealogik tasnifi) ham Qiyosiy tilshunoslikning maqsadlari doirasiga kiradi. "Qiyosiy tilshunoslik"ning asosiy yo'nalishlari. Muayyan bir metodining o'ziga xos tadqiqot tamoyili va aspektlariga, yuqori natijalarni qo'lga kiritish uchun asos bo'ladigan usullar majmuyiga ega bo'lishi uning lingvistik ta'limot, yo'nalish va soha maqomlariga ega bo'lishiga olib keladi. Masalan, o'z ibtidosiga qiyoslash bilan bog'liq usullar vositasida ega bo'lgan qiyosiy-tarixiy, tipologik va kontrastiv metodlarning "Qiyosiy-tarixiy tilshunoslik", "Tipologik tilshunoslik / lingvistik tipologiya", "Kontrastiv tilshunoslik" singari yo'nalish, soha va fan maqomlarida qo'llanishi shundan darak beradi. Shu jihatiga ko'ra, qiyosiy tilshunoslikning quyidagi yo'nalishlarini farqlash mumkin: 1. Qiyosiy tilshunoslik—tillarning taraqqiyot bosqichlari bilan bog'liq holda tarixiy qiyoslash asosida ularning

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

genetik asosi bo'lgan bobo tilni (prototil) belgilash, rekonstruksiya (qayta tiklash) yordamida qarindoshlik darajasini aniqlash va til oilasi, guruhlari doirasida tasnifiy tahlil qilishni nazarda tutadigan sohasidir. Ushbu xususiyatlar qiyosiy-tarixiy tilshunoslikni tillarni o'xshash belgilariga ko'ra tasniflovchi yo'nalish ekanidan darak beradi. Zotan, bunday yo'nalishdagi qiyoslashdan ko'zlangan asosiy maqsad: 1) qiyoslanuvchi tillarlarga xos o'xshash belgilarni aniqlash, 2) ularga tayanib, tillarning genetik asosi bo'lgan bobo tilni belgilash, 3) qarindoshlik darajasiga ko'ra, til oilasi, guruhlari doirasida tasniflash

kabilardan iboratdir. Mazkur maqsalar ijrosini ta'minlashda esa ichki va tashqi rekonstruksiya, etimologik tahlil, ilmiy faraz singari usul va vositalarga tayaniladi. 역사비교언어학은 개별언어의통시적인변화과정을포착, 기술하고(역사언어학), 이를바탕으로언어들을비교해(비교언어학) 계통을알아내고,

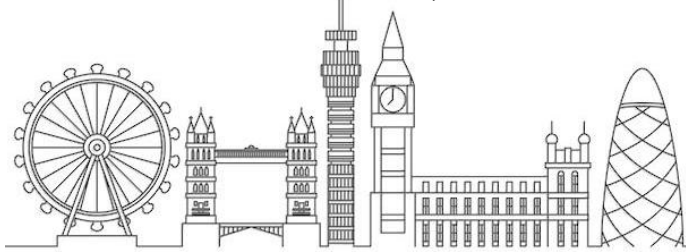
기록되지않은이들의공통조상(조어)을추적하는언어학의한분야이다. 즉, 역사비교언어학은역사언어학과비교언어학이합쳐진학문이다.언어를횡적으로연구하는공식언어학과는다르게,

언어의변화뿐만아니라언어(엄밀히는어휘를)를비교하기때문에역사비교언어학에서가장2. Lingvistik tipologiya(언어유형) (yunon. typos –andoza, qolip, namuna) -qarindosh va noqardoshligidan qat'iy nazar, ikki va undan ortiq tillarga xos sath birliklari, funksional shakllarning qiyosi asosida umumiy va farqli belgilarni aniqlash hamda tipologikguruh va kategoriyalar doirasida tahlil qilishni nazarda tutadigan sohadir. Qiyoslash maydonining kengligi jihatidan qiyoslashning eng universal vositasi sifatida e'tirof etiladigan lingvistik tipologiyaning asosiy maqsadi qiyoslanuvchi tillar srtukturasiga xos tipologik umumiylik va xususiyliklarni tahliliy aniqlash va ushbu natijalardan tillarni o'rganish, o'rgatishda, leksikagrafik, tarjimashunoslik amaliyotlarida unumli foydalanishdir. Lingvistik tipologiyada qiyoslanuvchi tillarning funksional xususiyatlari, dinamik vositalari tahliliga alohida ahamiyat beriladi. Bning natijasida tillarning klassifikatsion (tasnifiy), xarakterologik, belgili va ichki tizimga asoslanuvchi tipologik ko'rsatkichlari bilan bog'liq: 1) lisoniy tiplar, 2) tip va podtiplar munosabatiga asoslanuvchi xarakterologiyalar, 3) lisoniy universalilarni belgilash imkoni tug'iladi. 언어유형론 (Lingvistik tipologiya)

또는단순히유형론은언어학에서단순하게는세계여러언어들을조사하여그유형을분류하는연구를말한다. 더나아가,

유형론은단순한조사와분류에서끝나는것이아니라, 이를일반화하여인간의언어가가지는보편적인성격을탐구하는것을말한다.언어학의하나의방법론으로써유형론은이러한'언어의유형을연구하는것'만을의미하지는않는다.

유형론적연구는형식적혹은논리적연구에맞서는것으로언어의기능,

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

인식구조, 화용적성격, 역사적성격을중요시여기는방법론을말한다.

다시말해, 형식적문법연구가이론내적개념을기반으로하며언어외적요소를배제하려는것인데비하여, 유형론은언어외적인실세계의문제를적극적으로끌어들여언어현상을설명하려는방법론이다. 3. Kontrastiv tilshunoslik(대조언어학) (fr. contraste-zid, qarama-qarishi) –ikki tilni, xususan, ona tili va xorijiy larni umumiy va xususiy belgilariga ko‘ra tasniflash, ularga xos noo‘xshash va zid ko‘rsatkichlarni kontrast guruhlar doirasida tahlil qilish sohasidir. Kontrastiv tilshunoslik: 1) qiyoslash jarayoni asosan ikki tilning (ko‘pincha ona tili va xorijiy tillarni) bevosita, ya’ni ketma-ket qiyosigaasoslanadi, 2) bunday qiyosiy tahlilda qiyoslanuvchilarga xos genetik, kategoriyal, struktur ko‘rsatkichlar emas, balki muayyan bir sath birliklari (leksik, morfologik) ishtirok etadi, 3) tillarning qiyosi cinxpon, ya’ni ularning amaldagi faoliyatiga xos lisoniy birliklar asosida olib boriladi, 4) bunday qiyosdan ko‘zlangan maqsad: tillardagi o‘xshash va noo‘xshashliklarni aniqlash emas, balki ulani kontrast, ya’ni noo‘xash, qarama-qarish ko‘rsatkichlar vositasida o‘rganish va o‘rgatishdir. Tilshunoslikda ushbu soha “konfrontativ lingvistika”termini bilan ham yuritiladi.

대조언어학(Kontrastiv tilshunoslik)은언어학의한분야이며두개이상의언어를똑같은관점으로서부터 대비시켜차이점을드러나게해또그차이점들에대해서분석하는분야이다.

대조언어학은계통관계에유래한다고가정되는몇몇언어간의유사점에착목하는비교언어학과달리그저언어간의차이점에착목하기때문에,

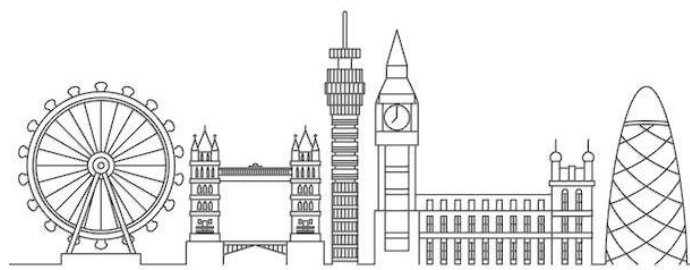
역사적관계도상관없이아무두개이상의언어나대상이될수가있다.

그리고대조언어학의범주로떨어지는연구의경우대상으로잡히는언어는단두개의경우가대부분이며,

어떤언어를배우는학습자들의모어와그배우는언어를대상으로하면그연구성가를그들을지도할시이용할수가있다.

언어를배울때자신의모어하고배우고있는언어가어떤점에서어떻게달리는지를의식하고중요한차이점이무엇인지를알게되면자신이그언어를배우는데하마터면나타날수있는많은오류를효과적으로차단시키는것에도움이되기때문이다.

따라서언어교사를지향하는학생들에게인기가많으며응용언어학적인성격이크다고볼수가있다. Bir qator turkologlar tadqiqotlarida oltoy tillarining genetik jihatdan qarindosh ekanligi asoslangan. J.Deni "Dunyo tillari" kitobida turkiy, mo‘g‘ul, tungus-manchjur guruhiga kiruvchi tillarningquyidagi umumiy belgilarini ko‘rsatadi. Bu umumiy belgilarning ko‘pchiligi koreys tiliga ham tegishlidir.

1. Koreys tili grammatikasi한국어문법강의안 Kim Chun Sig Toshkent 2007 yil.
2. X.A.Dadaboyev, Z.T. Xolmanova TURKIY TILLARNING QIYOSIY-TARIXIY GRAMMATIKASI "Tafakkur Bo'stoni" Toshkent-2015
3. 국립국어원한국어문법1. 2(외국인을위한) (체계편, 용법편) 2004. 커뮤니케이션북스
4. 고등학교문법2006. 교육인적자원부5. 남기심표준국어문법론2005 탑출판사`

